

אספסת כלל.

יש להימנע משינויים קיצוניים במשטר ההזנה ברפת כל עוד ידיעותינו אינן מושלמות. במקרה הנידון, יתכן שמעבר קיצוני להספקת קטניות אחרות כתחליף לאספסת עלול גם הוא להזיק במידת מה. אף על פי שאין בידנו תשובה סופית לבעיה אנו מוצאים לנחוץ להציגה בפני קהל הבוקרים משום שעליהם לדעת את הסכנה הצפויה מהאבסת אספסת בכמויות גדולות.

ד. טריינין

רופא, "החקלאית",
בבעתיים

י. אדלר

המכון הווטרינארי
ראשון-לציון

לחקור בכיוון זה. על אף ידיעותינו המקוטעות מסתבר שיש להימנע מהאבסת כמויות מוגזמות של אספסת בכל התנאים. אנו ממשיכים לחקור כדי למצוא פתרון לבעיות אלו ובאופן מיוחד הננו מעוניינים בקביעת מנת האספסת המותרת. בהיעדר ידיעות מפורטות אין אנו יכולים להמליץ על גודלה המדויק של המנה. הרושם שנתקבל ממספר הסתכלויות הוא — שהאבסת 5 יחידות אספסת ליום (ולמעלה מזה) לבקר-חלב, ודאי שגורמת נזק, לעומת זה האבסת יחידה אחת ביום לא צריכה לעורר חששות. כמו כן נראה לנו שלעגלות שטרם התעברו לא רצוי להגיש

האין האזהרה חריפה מדי?

(subterraneum) במרעה. לעומת זה לא נשמעו עד עתה אזהרות ביחס לאספסת, וידוע הדבר מהו מקומה וחלקה של האספסת לכל צורותיה (כירק, שחת ותחמיץ) בהזנת בקר ברוב ארצות העולם, ובייחוד בארה"ב.

אין זה מסמכותי להביע דיעה כלשהי ביחס לממצאיהם של אדלר וטריינין, אבל נראה לי שאזהרתם החמורה ביחס לשימוש באספסת באי-בוס הבקר ניתנה מוקדם מדי. הם עצמם מודים שהבעיה טרם נחקרה באופן סופי, ש"אין וודאות ש"כל אספסת שהיא, בכל מקום שהוא תביא לאותן מידות הנזק", "שיש הבדלים בתכולת האסטרונגנים בתנאי גידול שונים" וכו' — כלומר, הסתייגויות לא מעטות ביחס לחבלנותה של האספסת בחיי המין התקינים של הבקר, ובכן — למה הזהירות המופרזת עד כדי צמצום כה דראסטי של מנת האספסת ברחבי הארץ בכלל? לעומת החשש לנזק שנתגלה הפעם באספסת הרי מפורסמת היא בפי כל בגלל מעלותיה הרבות בתזונה!

נחכה איפוא בשקט לתוצאות הסופיות של המחקרים ובל ניחפו בהסקת מסקנות קיצוניות ביחס לתכניות האספקה לבקר בארץ. חלקו של המספוא הגס בתפריט הכללי צומצם כבר למדי ברוב המשקים שלנו, ואנה אנו באים כשתאיסור עלינו האבסת גידולי הקטניות בכלל?

י. עצמון

עם קריאת רשימתם של י. אדלר וטריינין מתקבל הרושם שהאספסת מחבלת בחיי המין התקינים של הבקר.

כל בוקרי הארץ ישמחו להתעוררותם של אנשי מחקר שלנו להתעמק בבעיות הפוריות, כי אכן נתנסו קשות בצרה זו של עקרות. המשמיה שהטילו על עצמם אדלר וטריינין אינה קלה כל עיקר: הם שואפים לגלות את הקשר שבין התזונה לבין הפוריות באותם המקרים שאין למצוא סיבות פתולוגיות לאי-פוריות ולעקרות.

כל מה שידוע עד עתה מהמחקרים והניסויים בשאלה זו ניתן לסיכום בקווים גסים כלהלן: פוריות לקויה בעקב תזונה בלתי מושלמת נתגלת תה מחמת תת-תזונה חריפה משך תקופות ממושכות, חסר זרחן וויטאמינים, פיטום-יתר (בייחוד בעגלות), תפריט חדגוני ומחמת מאזן בלתי תקין בין סידן לזרחן בתפריט. מובעות עוד סברות שעודפי חלבון גדולים בתפריט, גם הם פוגעים בפוריות, אולם טרם נמצאו הוכחות משכנעות לסברה זו.

במחקרם של אדלר וטריינין נאמר שתכולת האסטרונגן במספוא הטבעי — הפעם באספסת — היא היא שפגעה בפוריות הבקר במקוה-ישראל. בספרות המקצועית מסופר על הפרעה בשיווי-המשקל ההורמונאלי בצאן באוסטרליה בעקב הזנה ממושכת בתלתן תת-קרקעי (Trifolium